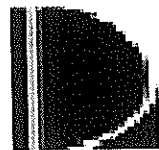

HALKAN WAA XARUNTA DARYEELKA CARRUURTA IYO DHALINYARADA EE DALARNA

Landstinget
DALARNA
2005

Invandrarenheten
Borlänge kommun

Invandrarenheten
Tolkförmedling
781 81 Borlänge
Tel. 0243-74900
Fax. 0243-66002

Översatt av Mohamed Deeq Barkhadle

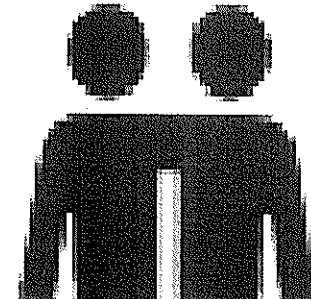
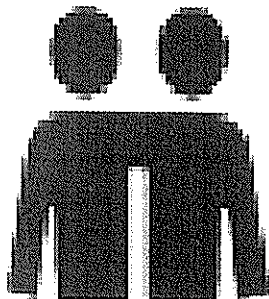
Översättning på somaliska

Översättning på somaliska

Bal wixii dheeraada ee ku saabsan xaruntan
baxnaanada ka akhriya boggan

www.ltdalarna.se/hab

Halkaas waxaad xitaa ka heleysaa shaxda
waaxyaha kala duwan ee xarunta baxnaanada
carruurta iyo dhalinyarada ee Dalarna

DHAMMAYSTIRKA WAX QABADKA GOBALKKA

Xarunta daryeelka carruurta iyo dhalin-yarada ee Dalarna waxay leedahay kayd guus oo gobalkoo dhan ah.

Waaxda daawaynta waxay daaweeyaan carruurta/dhalin-yarada u baahan daawada ADHD (Ay ka dhimantahay awoodda fahamka waxyaalaha dhacaya) Waaxdan qaabilaada waxaa jooga shaqaale ka yimid BUP(Carruurta-dhalinyarada cilmi nafsigooda) BUH(Daryeela carruurta iyo dhalin-yarada) waxaana loo sameeya deg deg iyo waaxda qoysaska ee Falun.

Hästbergs waxada tarbiyadda qaaska ah ee Falun waxay siisaa tarbiyad qaas ah iyo tababarid degdeg ah acarruurta xannaanooyinka dhigta ee dhowr nooc u naafaysan ama dhukan/dhagool ah. Hästberg waxaa xitaa jira **kooxda maqalka** oo u tagan tababarit q aas ah, tilmaamayaal iyo cilmi-nafsiyahano. Kooxdu waxay ka shaqeeyaan carruurta u dhaxaysa 0-7 sano.

Kumbiyuutra ku cayaarid- waxa aloogu talo galay carruurta iyo dhalin yarada aan u cayaari karin sida carruurta kale oo kale sababo naa fonimo ah awgeed oo aan walina baran akhriska iyo qoraalka. Cararu urta iyo waalidiintaba waxay tijaabinayaa kumbiyuutar ku caayaaridda, oo dhowr barnaamij oo kala duwan ah. Dhan hoggaamin iyo qalab ku xeeran kumbiyuutarka.

Hoosada tignoolajiyada ee Borlänge waxay siinaysaa koorsooyin qofkii naafo ah, shaqaalaha, iyo qaraabada si ay tignoolajiyadu ugu fududayso caqabadaha.

SIDAN BAY U SHAQEYYAAN BAXNAANADAA CARRUURTA IYO DHALIN YARADA

BAXNAANADU WAA XERO SHAQO

Baxnaanada carruurta iyo dhalin-yarada waxa joogo kooxo xirfadlayaal badan oo kala duwan. Oo u shaqeeya koox ahaan si wada jira waalidka/qoyska iyo dadka kalee muhiimka ahba ee ka ag dhow carruurta iyo dhalin-yarada. Dhammaan shaqaalaha aqoon bay u leeyihiin naafonimada taasina waxay natiijo u tahay hagaajinta nolol maalmeedka.

Tallaabooyinka waxaa loo qorsheeyaa si wada jira qoyska si ka baxsan carruurta iyo dhalin-yarada iyo xaaladda quud ee qoyska. Tallaabooyinka Baxnaanadu waxay u caawinaysaan inay wanaag keento. Carruurta/dhalin-yarada waxay u baahanyihiin dhinacyo badan oo ah: Daawayn, nafsiyan, bulsho ahaan iyo tarbiyad ahaanba. Maaddaama carruurta iyo qoyskaba baahidoodu ay is bad badalayso caadi ahaan xirrirka ay la leeyihiin Baxnaanada carruurta iyo dhalin-yarada wuxuu isku badbadalaa hadba korrinka sannadka.

Hawl-galin kooxeed, isbuucyo maadooyin gaara iyo waxbarasho waalidiinta ahba waxaa inta badan laysaga soo duwaa qaybo badan oo gobolka ah.

Baxnaada carruurta iyo dhalinyarada waxay saamayn ku yeeshaan hawlo badan oo kala duwan maamulka gobolka, degmada iyo xaafadaha kalaba.

KOOXAHAN XIRFADLAYAASHA AH WAXAY JOOGAAN BAXNAANADA CARRUURTA IYO DHALIN-YARADA

Dhaqan ku celinta shaqada

- => Baadhitaan iyo tababar awood dhaq dhaqaaq iyo isku filaansho dhaqdhaq maalmeedka
- => Baadhitaan iyo tababar shaqada gacmaha iyo awoodda garashada oo ay ka mid tahay garashada waqtiga iyo qorshaynta.
- => Soo jeedin wax ku habboon iyo dhaqdhaqaaq, degaanka iyo bii'ada dugsiga si ay ugu dhamaystirnaato naafada.

Cunto yaqaan

- => Baadhitaan ganacsiga iyo cuntada
- => Talo siin iyo taageero xagga cuntada ah

Wakiilka Xilliyada firaqaad

- => Wuxuu wakiil kayahay wax-galin noocyada kala duwan ee dhaqdhaqaaqa xilliyada firaqaada.

La taliye

- => Taageero siin iyo caawimaad qoyska lagu siainayo wada hadalka.
- => War galin waxay naafada iyo qoyskaba waxay xaq ugu leeyihiin bulshada ama iyaga lagu leeyahay.
- => Saamayn dhanka bulshada ah tallabo taageero oo laysku soo duway si qoyska ay arrintiisu u hagaagto.

Logoped(Ka caawiye codka iyo hadalka)

- => Baadhitaan iyo wax ka qabasho dhawaaqa iyo dhibaataada hadalka
- => Wax ka qabasho iyo war-galin cunto iyo cabbitaan xumo
- => Ka shaqayn kala doransho dhinacyo badana oo xiriirka ah.

Dhaqtar

- => Baadhitaan daawayn sabata carruurta iyo dhalin-yarada dhibka u keentay
- => Mas'uuliyda daawaynta ah iyo daba galkeedaba
- => Wada shaqayn takhasusayaasha kale, kuwa lafaha, dhaqtarka dhimirka ee carruurta, dhaqtarka indha iwm.

Cilmi-nafsi

- => Baadhitaan heerka shaqaynta ilmaha
- => Tali siin waalidka iyo shaqaalaha dugsiga iyo xannaanooyinka oo ku saabsan korriinta ilmaha
- => Siin taagero iyo gargaar carruurta/dhalin-yarada iyo qoyskoodaba.

Jimicsiga xannuunka

- => Baadhitaan carruurta/dhalin-yarada dhaqdhaqaaqooda iyo taageero iyo daba gal korrinka dhaqdhaqaaqooda iyo awoodooda guurguuri taanka.
- => War-galin naafada caaqibada danbe ee korriinka dhaqdhaqaaqooda.
- => Wada shaqayn dhaqratka lafaha, waaxda farsamo yaqaanda lafaha, xarunta dhexe ee qalabka taageerad iwm.

Kalkaaliso caafimaad

- => Talo siin, taagero iyo war-galin ah daryeelka iyo daqawaynta.
- => Wada-shaqayn xarunta daryeela carruurta, daryeelka hore, xannaanada/dugsiyada iwm.

Ku takhasuse tarbiyad

- => Waxay ka shaqeeyaan ugu horrayn çarruurta laga billabo fasalka laad
- => Baadhitaan, daba-gal iyo taageero ah horumarka carruurta
- => War-galin waalidka iyo adeegayaasha.
- => Saamayn ku yeelasho xannaanda/dugsiga iyo ka qaybqaadasho bil laabitaanka uu cunugu dugsiga billaabayo

HALKAN WAXAD KA HELAYSAA WARBIXINNO
DHEERAAD AH IYO FURSAD AAD
KULA XIRIIRTID KUWA KALE

www.rbu.se

Isbahaysiga qaranka ee naafada carruurta iyo dhalinyarada
RBU (08-677 73 00)

www.fub.se

Ururka kuwa korrinka maskaxda uu ka ciladoobay ee carruurta, dhalin
yarada iyo dadka waawaynba - FUB (08-508 866 00)

www.autism.se

Ururka heerka qaran ee qaqlbi carruurka - FA (08- 702 05 80)

www.attention-riks.se

Ururka qaranka ee Digtoonida (Attention) (08- 709 22 60)
Urur daneeya kuwaxididada dhimirka ay wax noqdeen.

www.sallsyntadiagnoser.nu

Ururka qaranka ee ogaada cudurada naadirka ah (08- 76449 99)
Wuxuu isku ururuuriyaa 50 kooxood oo naafo ah.

www.dhb.se

Ururka qaranka ee dhagoolayaasha, dhukaneyaasha iyo carruurta ana
hadli karin. (019- 17 08 30)

www.duns.nhr.se

Yaryarka ka naafoobay xididada maskaxda ee Iswiidhan - DUNS
(08 - 677 70 10)

www.ungarorelsehindrade.se

Isutagga yaryarka curyaanoobay (08 - 685 80 80)

www.hjarnkraft.nu

Isutagga qolooyinka maskaxda ka dhaawacmay -
QUWADDA MASKAXDA (08- 447 45 30)

Waxaad ka helaysaa dhowr urur wax daneeya, isutagyada cayaaraha iyo
xiriiryo kale oo muhiim ah halka www.ltdalarna.se/hab

**TANI WAA
DARYEELKA CARRUURTA IYO
DHALIN-YARADA
EE DALARNA**

Daryeelka carruurta iyo dhalinyarada (BUH) waa wax qabad ka mida haw-
laha gobolka oo siiya taageero iyo caawimaad carruurta iyo dhalinyarada
naafada ah iyo qaraabadooda. Taageerada waxaa lagu dhisayaa in ay
carruurta/dhalinyaradu ka horumaraan wax ka baxsan qaabkooda oo ay u
noqdaan kuwo iskood u istaaga kana qayb qaadan kara dhaqdhaqaaqa guriga,
dugsiyada iyo bulshada kala duwanba.

Daryeelka carruurta iyo dhalinyarada waxa aloogu talo galay carruurta iyo
dhalinyarada ka yar 18 sano ee leh

=> Ay soo daahday korriimadiisa guud (Dhimir ahaan, xubno dhaqdhaqaaq
ama hadalka iyo luuqadaba)

=> Curyaan ah

=> Korriimadiisu dhaawacantay

=> Qalbi-carruur ama Asperger

=> Ay ku adagtahay ADHD (Ay ka dhimantahay awoodda fahamka
waxyaalaha dhacaya)

=> Ay ka dhaawacantay maskaxda intii ka horraysay 16 jirkii oo lagu tiriyo
kuwa curyaamiinta.

=> Dhukan ama dhagoole ah oo kana yar 8 sano

**Dareyeelka carruurta iyo dhalinyarada ee Dalarna waa qorshe
gobolkoo dhan ah looguna talo galay hanti u gaar ah waxayna
ku yallaan shan meelood oo gobolka ah**

TANI WAA DARYEELKA CARRURTA IYO DHALIN-YARADA EE DALARNA

Daryeelka carruurta iyo dhalinyarada (BUH) waa wax gabad ka mida haw-
laha gobolka oo siya taageero iyo caawimaad carruurta iyo dhalinyarada
naafada ah iyo qaarabadooda. Taageerada waxaa lagu dhisayaa in ay
carruurta/dhalinyaradu ka hortaraan wax ka baxsan qabkooda oo ay u
noqdaan kuwo iskood u istaaga kana qayb qaadan kara dhaqdhaqaaqa guriga,
dugsiyada iyo bulshada kala duwanba.

Daryeelka carruurta iyo dhalinyarada waxa aloogu talo galay carruurta iyo
dhalinyarada ka yar 18 sano ee leh
=> Ay soo daahday kortimadiisa guud (Dhimir ahaan, kubno dhaqdhaqaaq
ama hadalka iyo luuqadaba)
=> Curyaan ah
=> Kortimadiisu dhaawacantay
=> Qalbi-carruur ama Asperger
=> Ay ku adagtahay ADHD (Ay ka dhimantahay awoodda fahamka
waxyaalaha dhacaya)
=> Ay ka dhaawacantay maskaxda inti ka hortaysay 16 jirki oo lagu tiriyo
kuwa curyaaminta.
=> Dhukan ama dhagoolo ah oo kana yar 8 sano

Daryeelka carruurta iyo dhalinyarada ee Dalarna waa qorshe
gobolko dhan ah looguna talo galay hanti u gaar ah waxayna
ku yallaan shan meelood oo gobolka ah

HALKAN WAXAD KA HELAYSAA WARBIXINNO DHEBRAAD AH IYO FURSAD AAD KULA XIRIIRTID KUWA KALE

www.rbu.se
Isbahaysiga garanka ee naafada carruurta iyo dhalinyarada
RBU (08-677 73 00)

www.fub.se
Ururka kuwa kortinka maskaxda nu ka ciladoobay ee carruurta, dhalin
yarada iyo dadka waawaynba - FUB (08-508 866 00)

www.autism.se
Ururka heerka qaran ee qalbi carruurka - FA (08-702 05 80)

www.attention-riks.se
Ururka garanka ee Digtoonida (Attention) (08-709 22 60)

www.sallisyntadagnoser.nu
Ururka garanka ee ogaada cudurada naadirka ah (08-7649 99)
Wuxuu isku uruurtiyaa 50 kooxood oo nafto ah.

www.dhb.se
Ururka garanka ee dhagoolayaasha, dhukaneyasha iyo carruurta ana
hadii karin. (019-17 08 30)

www.duns.nhr.se
Yaryarka ka nafoobay xididada maskaxda ee Iswiidhan - DUNS
(08 - 677 70 10)

www.ungarorelsehindre.se
Isutagga yaryarka curyaanoobay (08 - 685 80 80)

www.hjartfrt.nu
Isutagga golooyinka maskaxda ka dhaawacmay -
QUWADDA MASKAXDA (08-447 45 30)

Waxaad ka helaysaa dhowr urur wax daneeya, isutagayada cayaaraha iyo
xiriiryo kale oo muhiim ah halkan www.ltdalarna.se/hab

SIDAN AYAAD ULA SOO XIRAYSAA XARUNTA DARYEELKA CARRURTA IYO DHALINYARADA

Daryeelka carruurta iyo dhaliinyarada ee gobolka waxaa loo gaybiyay shan meelood. Xarun kastaa oo daryeel waxay ugu horeyn carruurta iyo dhaliinyarada iyo goyska siisaan adeeg qaab fogaraafi degaan oo la go'aamiyay.

Daryeelka Hedemora
Avesta, Hedemora
0225-496760

Daryeelka Ludvika
Ludvika, Smedjebacken
0240-49 55 40

Daryeelka Borlänge
Borlänge, Gagnef, Säter
0243-49 78 00

Daryeelka Falun
Falun, Leksand
023-49 05 10

Daryeelka Mora
Malung, Mora, orsa, Rättvik, Vansbro, Älvdalen
0250-26350

Hästbergs
Waaxda takhasus ku ag tarbiyada.
Gobalkoo dhann
023-490348

E-mail- habillitteringen.dalarna@ldalarna.se

WAJIBAADKA DARYEELKA CARRURTA IYO DHALINYARADU WAA

Wada shagaynta carruurta iyo dhaliinyarada iyo goyskaba waxay daryeelka carruurta iyo dhaliinyaradaba.

=> Baadhitaan sababta carruurta/dhaliinyarada waxa dhibka ku ah

=> Caawimaad ah carruurta iyo dhaliinyarada inay shardi ahaan horumarraan iyo inay ka faa'iidaystaan khayraadkooda u garaka ah.

=> Caawimaad ah in goyska maaliintisa inay u fududato iyadoo la sinayo agoon iyo taageero.

=> Caawimaad carruurta iyo dhaliinyarada iyo goyskaba inay helaan fursad ay kual kuimaan kuwa iyagoo kale ah.

=> Caawimaad ah in carruurta iyo dhaliinyarada dadka xiriirka la leh ay helaan agoon ah carruurta/dhaliinyarada shuruudahooda iyo waxyaabaha ku adag.

Daryeelka carruurta iyo dhaliinyarada waxay leeyihiin wajibaad ah in bulsahada lagu faafyo agoonta naafada, natiijada taas ka soo bixi kartana ay dhaxalsiiso nolol maalmeedka

Daryeelka carruurta iyo dhaliinyarada waa dhamaystir xagga bulshada iyo taageeroyinka kale ee caafimaadka iyo daryeelka caafimaadka, xannaanooyinka, dugsiyada, adeega bulshada iwm.